

Jak i dlaczego COSAC powinien promować wzmocnienie współpracy między parlamentami narodowymi poprzez kontrolę zasady pomocniczości

Wprowadzenie do dyskusji na XXXIV spotkaniu COSAC w Londynie

Po przerwaniu procedury ratyfikacji projektu Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy, dość realnym zadaniem dla parlamentów narodowych wydaje się aktywne uczestniczenie w dialogu pośredniczącym między instytucjami Unii Europejskiej a opinią publiczną państw członkowskich. Tylko parlamenty narodowe, jako prawowicie wybrane organy, których władza jest niezbędna dla właściwego funkcjonowania demokracji przedstawicielskiej, powinny próbować zmniejszyć lukę między obywatelami a instytucjami UE.

Niektóre inicjatywy dyskutowane na poprzednich spotkaniach COSAC np. podczas duńskiej prezydencji w 2002 roku, nie przestały być dziś interesujące i powinny zostać ponownie poddane refleksji w świetle obecnego rozwoju wydarzeń. Oczywiście, pozwalamy sobie przypomnieć i potwierdzić podstawowy fakt, że efektywność parlamentarnej kontroli spraw UE zależy w znacznej mierze od samych parlamentów państw członkowskich. Efektywność ta wynika z warunków ustanowionych przez porządki konstytucyjne, z regulaminów izb parlamentarnych oraz z siły argumentów w opiniach prezentowanych przez organy ustawodawcze.

W jaki sposób, w tym kontekście, COSAC może przyczyniać się do wzmocnienia skutecznej kontroli parlamentarnej w państwach członkowskich? Przynajmniej jeden wniosek powinien stać się ważnym tematem naszej debaty – mechanizm wczesnego ostrzegania zaproponowany w projekcie Traktatu Konstytucyjnego UE. Nie zajmując się w tej chwili ostateczną decyzją dotyczącą ratyfikacji Traktatu Konstytucyjnego, możemy stwierdzić, że nie ma żadnych przeszkód, aby wprowadzić podstawowe elementy tego mechanizmu w życie.

Większość parlamentów państw UE przeprowadza poważną analizę projektów legislacyjnych Unii Europejskiej w zakresie zasady pomocniczości nawet w obecnych warunkach. Jednakże, nie istnieje jednocześnie żaden mechanizm wzajemnej wymiany informacji o wynikach ich analiz ani sposób prezentacji ich opinii na poziomie Unii Europejskiej. Dlatego, przydatne może się okazać, stworzenie prostej bazy danych w ramach IPEX, opartej na danych wprowadzanych przez administracje parlamentów narodowych. Następnie, jeśli jedna trzecia izb parlamentów narodowych wniesie sprzeciw w związku z naruszeniem zasady pomocniczości w projekcie legislacyjnym UE, fakt ten powinien zostać przekazany do wiadomości Komisji Europejskiej, Rady Ministrów oraz Parlamentu Europejskiego przez sekretariat COSAC.

Uważamy, że instytucje UE powinny poważnie rozważyć niniejszą kwestię z jednego dość ważnego powodu. Taka procedura mogłaby przyczynić się do ukształtowania konsensu co do potrzeby przyjęcia europejskiej regulacji, podczas gdy szczegółowa dyskusja zwiększyłaby gotowość do późniejszej (w wielu przypadkach często w stanie stagnacji) implementacji aktów legislacyjnych UE w państwach członkowskich. Ponadto, naturalnie rzecz biorąc, sprawy Unii Europejskiej mogłyby zostać przybliżone obywatelom. Wreszcie, nie mniej ważny jest fakt, że jest to jeden z najbardziej efektywnych środków do podnoszenia świadomości europejskiej na poziomie narodowym.

Luděk Sefzig

Przewodniczący Komisji ds. Unii Europejskiej
Senatu Parlamentu Republiki Czeskiej

Tłumaczenie z jęz. ang: OIDE